

Innst. S. nr. 52

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:4 (2006-2007)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Peter Skovholt Gitmark, Gunnar Gundersen, Kari Lise Holmberg, Bent Høie og Ivar Kristiansen om å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende representantforslag fremmes:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Asmund Kristoffersen, Eva M. Nielsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen, Karin Yrvin og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til at det er stor interesse for å bygge og drive mikro- og minikraftverk over hele landet. Et samlet storting har gitt insitamenter til en slik satsing.

Komiteen viser til at statsråd Odd Roger Enoksen i spørretimen 8. november 2006 orienterte om at Norges vassdrags- og elektrisitetsverk (NVE) nå styrker

sin saksbehandlingskapasitet. Dette er nødvendig for å få en helhetlig og rask behandling av de ca. 150 søknadene som ligger til behandling. I tillegg behandles nå rundt 90 søknader for kvalitetssikring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at dersom tiltaket kan være nevneverdig til skade eller ulempe for allmenne interesser, er det konsesjonspliktig etter vannressursloven. Prosjekter som ikke er konsesjonspliktige, behandles i dag av kommunene som byggesak etter plan- og bygningsloven. Flertallet viser videre til at departementet har ute på høring et forslag til faglige retningslinjer for utarbeidelse av fylkesvise planer for utbygging av småkraftverk.

Flertallet peker på at i perioden 2001 til 2005 ble om lag 300 prosjekter med samlet produksjonskapasitet på om lag 370 GWh/år vurdert til ikke å være konsesjonspliktige. Flertallet viser til at det er viktig at denne type søknader undergis en kvalitetsmessig god og helhetlig saksbehandling.

Flertallet er opptatt av en forsvarlig behandling av alle vassdragsreguleringer som sikrer at naturmangfold, friluftsliv og landskapsverdier ikke går tapt. Flertallet viser til svar til komiteen fra Olje- og energidepartementet av 8. november 2006 vedlagt, hvor det framgår at departementet ikke går inn for å delegere selve konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til kommunene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at hovedbegrunnelsen for ikke å delegere denne myndigheten er hensynet til en forsvarlig saksbehandling. Dette flertallet deler denne oppfatningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, har merket seg at Olje- og energidepartementet er i gang med å utrede om det kan være hensiktsmessig å delegere kompetansen til å fatte vedtak om det foreligger konsesjonsplikt for mikro- og minikraftverk til kommunene. En slik delegasjon vil avlaste konsesjonsmyndigheten for en omfattende saksmengde forut for selve konsesjonsbehandlingen av de prosjekter som omfattes av konsesjonsplikten. Dette kan få konsekvenser for kommunene, noe departementet har varslet at de nå ser på. Flertallet har merket seg at tiltaket vil bli satt i kraft dersom delegasjonen fører til en forenkling og effektivisering av konsesjonsbehandling av mindre vannkraftverk. Flertallet vil samtidig påpeke at en overføring av vurdering av konsesjonsplikt til kommunene kan komme i konflikt med behovet for en helhetlig vurdering av inngrep på tvers av kommunegrensene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det bør innføres tidsfrister slik det er blitt gjort i plan- og bygningsloven for byggesaker, for å sikre raskere og forutsigbar saksbehandlingstid for mikro- og minikraftverk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg den store økningen i antall konsesjonssøknader om å bygge små vannkraftverk de siste årene. Av disse sakene er ca. 12 prosent under 1 MW. Denne store pågangen har ført til en økning i behandlingstiden for søknader om å bygge små vannkraftverk. Ifølge svar fra Finansdepartementet på spørsmål fra Høyres stortingsgruppe 16. oktober 2006, regner NVE vanligvis ca. 1 år som normal behandlingstid for konsesjonssøknader om små vannkraftverk. Disse medlemmer mener at behandlingstiden for søknader om bygging av små vannkraftverk er uakseptabelt lang. Disse medlemmer har merket seg at småkraftnæringen peker på at saksbehandlingstiden hos NVE er en av de mest alvorlige flaskehalser i forhold til å utnytte det potensialet små vannkraftverk innebærer.

Disse medlemmer peker på at utbygginger under 1 MW - mikro- og minikraftverk - innebærer små naturinngrep. Inngrepet får dessuten sjelden konsekvenser utover den angjeldende kommunen. Selv der det kan oppstå konflikter i forhold til miljøinteresser eller andre hensyn, mener disse medlemmer at det er den enkelte kommune som er best i stand til å håndtere disse konfliktene på en best mulig måte og finne en god og balansert løsning ut fra lokal kunnskap. I så måte er det liten forskjell på behandlingen av utbygging av mikro- og minikraftverk i forhold til andre plan- og byggesaker hvor kommunene i dag har selvstendig beslutningsmyndighet.

Disse medlemmer har tro på det lokale selvstyrets evne til å håndtere lokale saker på den best mulige måte. Disse medlemmer har merket seg at olje- og

energiministerens hovedbegrunnelse for ikke å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til kommunene, er hensynet til forsvarlig saksbehandling. Disse medlemmer deler ikke Regjeringens manglende tiltro til lokal kompetanse i slike saker.

Disse medlemmer viser til at Norge er inne i en anstrengt forsyningssituasjon for elektrisk kraft. Dette henger sammen med et årlig behov for å importere 5-7 TWh elektrisk kraft fra utlandet i år med normale nedbør- og temperaturforhold, og en ensidig avhengighet av vannkraft som gjør oss sårbare i år med lite nedbør når den totale produksjonskapasiteten har blitt redusert i forhold til forbruket.

Disse medlemmer har merket seg at NVE anslår et potensial på landsplan på 25 TWh ny kraftproduksjon fra småkraftverk. Dette utgjør mer enn 20 prosent av dagens kraftproduksjon i et normalår, og dekker mer enn 80 prosent av strømforbruket til norske husholdninger.

Disse medlemmer har merket seg at på tross av fagre ord om det betydelige potensialet små vannkraftutbygginger kan gi for ny miljøvennlig kraftproduksjon, har dagens regjering i realiteten forverret rammevilkårene for små vannkraftutbygginger. Disse medlemmer viser her til at Regjeringen i februar brøt forhandlingene med Sverige om et felles marked for grønne sertifikater for ny fornybar kraftproduksjon. Som følge av dette ble en rekke småkraftprosjekter som kunne gitt verdifulle bidrag til landets kraftproduksjon, lagt i skuffen. Regjeringens forslag om et nytt fond for fornybar energi som ble presentert i St.prp. nr. 1 (2006-2007), gir langt dårligere betingelser enn det grønne sertifikater ville ha gitt for små vannkraftutbygginger. Grønne sertifikater kunne ha gitt en betydelig økt støtte enn de 4 øre/kWh opp til 3 MW som Regjeringen legger opp til.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen i Soria Moria-erklæringen varsler at den vil innføre fylkesvis planer for småkraftutbygging. Disse medlemmer ser på dette som enda en unødvendig byråkratisering i forhold til utbygging av småkraft, noe som ytterligere kan forsinke og komplisere utbyggingen av småkraft.

Disse medlemmer har merket seg at olje- og energiministeren i sitt brev til komiteen sier at det i statsbudsjettet for 2007 er forutsatt at NVE skal prioritere konsesjonsbehandling og arbeid knyttet opp mot forsyningssikkerhet. Statsråden sier at dette innebærer at NVEs saksbehandlingskapasitet når det gjelder anlegg for kraftproduksjon, vil bli styrket. Imidlertid er det lite i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2007 som vitner om en slik prioritering, og disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke foreslår å styrke NVE, den anstrengte forsyningssituasjonen for elektrisk kraft til tross, i sitt forslag til statsbudsjett. Disse medlemmer mener at å delegere konsesjonsmyndighet for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune, kan frigjøre saksbehandlingskapasitet hos NVE til å håndtere de gjenværende konsesjonssøknader raskere.

Disse medlemmer har merket seg at statsråden i sitt brev varsler at Olje- og energidepartementet er i gang med å utrede om det kan være hensiktsmessig å delegere kompetansen til å fatte vedtak om det foreligger konsesjonsplikt til kommunene. Disse medlemmer mener at et slikt tiltak vil være et skritt i riktig retning, om enn utilstrekkelig.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen foreslå å sette klare tidsfrister for saksbehandlingstid og svar på søknader om utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk, samt foreslå sanksjoner dersom de gitte tidsfristene ikke overholdes."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at kommunene kan få delegert konsesjonsmyndighet slik at også enkelte småkraftverk (1-10 MW) kan avgjøres av lokale myndigheter. Grensen for å delegere konsesjonsmyndighet til den enkelte kommune kan med fordel settes ved 3 MW.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for kraftverk opp til 3 MW installert kapasitet delegeres til den enkelte kommune."

Komiteens medlemmer fra Høyre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener av prinsipp at avgjørelser skal fattes så nært dem det angår som mulig. Ut fra et slikt nærhetsprinsipp er det viktig med god faglig kompetanse i lokalforvaltningen. Samtidig er det viktig å ivareta helhetlige hensyn knyttet til miljø- og arealforvaltning. Disse medlemmer støtter derfor det sentrale vurderingskriterium i vannressursloven knyttet til inngrepets konfliktpotensial. Spørsmålet om å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune, må vurderes i et større perspektiv enn bare hensynet til effektiv saksbehandling og kortere behandlingstid.

Disse medlemmer mener imidlertid denne diskusjonen hører hjemme i arbeidet med utformingen av en framtidig regional forvaltning. Disse medlemmer forventer at Regjeringen i den bebudede stortingsmeldingen om regionforvaltningen drøfter dennes rolle i miljø- og naturressursforvaltningen, herunder oppgaver knyttet til vannressursloven. På denne bakgrunn vil disse medlemmer gå imot å delegere konsesjonsmyndighet for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune nå.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen foreslå å sette klare tidsfrister for saksbehandlingstid og svar på søknader om utbygging av mikro-, mini-, og småkraftverk, samt foreslå sanksjoner dersom de gitte tidsfristene ikke overholdes.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for kraftverk opp til 3 MW installert kapasitet delegeres til den enkelte kommune.

Forslag fra Høyre:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:4 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Peter Skovholt Gitmark, Gunnar Gundersen, Kari Lise Holmberg, Bent Høie og Ivar Kristiansen om å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune - bifalles ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 23. november 2006

Gunnar Kvassheim
leder

Eva M. Nielsen
ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 8. november 2006

Vedrørende Dokument nr. 8:4 (2006-2007)

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen 23. oktober d.å. hvor komiteen ber om departementets svar på representantforslaget om å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune.

Svar:

Ved brev av 12. oktober til Stortinget besvarte jeg et skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen om å delegere økt myndighet til kommunene til å avgjøre saker om utbygging av småkraftverk. Spørsmålet kom også opp i forbindelse med samme representants spørsmål i Stortingets spørretime i dag der jeg svarte på hva Regjeringen vil gjøre for å korte ned saksbehandlingstiden for kraftverk under 10 MW.

De siste årene har det vært en markant økning i antall konsesjonssøknader om å bygge små vannkraftverk. Av disse sakene er ca 12 pst. under 1 MW. Denne store pågangen har medvirket til at behandlingstiden for søknadene om å bygge små vannkraftverk er lengre enn det som er ønskelig.

Av mitt svar i brev av 12.10 framgår at jeg ikke går inn for å delegere selve konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til kommunene. Hovedbegrunnelsen for ikke å delegere denne myndigheten er hensynet til en forsvarlig saksbehandling. Konsesjonsbehandling er en dynamisk prosess der konsesjonsmyndighetens kompetanse ofte vil være helt nødvendig

for å komme fram til et prosjekt som er forsvarlig og godt tilpasset i forhold til miljø, energiproduksjon og økonomi. Vi må være sikre på at beslutningene som treffes står seg for ettertiden. Jeg viser her til den redegjørelsen jeg har gitt for mitt syn i ovennevnte brev.

Uavhengig av spørsmålet om hvilken myndighet som bør ha ansvaret for selve konsesjonsbehandlingen, er jeg selvsagt opptatt av å effektivisere og forenkle behandlingsprosessen så langt det lar seg gjøre.

Som jeg har gjort rede for i Stortinget i dag, er det allerede gjennomført en rekke tiltak for å effektivisere konsesjonsbehandlingen. I statsbudsjettet for 2007 er det forutsatt at NVE skal prioritere konsesjonsbehandling og arbeid knyttet opp mot forsyningssikkerhet. Dette innebærer bl.a. at NVEs saksbehandlingskapasitet når det gjelder anlegg for kraftproduksjon skal bli styrket.

I tillegg er departementet i gang med å utrede om det kan være hensiktsmessig å delegere kompetansen til å fatte vedtak om det foreligger konsesjonsplikt for mikro- og minikraftverk til kommunene. En slik delegasjon vil avlaste konsesjonsmyndigheten for en omfattende saksmengde forut for selve konsesjonsbehandlingen av de prosjekter som omfattes av konsesjonsplikten. Dette kan få konsekvenser for kommunene, som departementet nå ser på. Tiltaket vil bli satt i kraft dersom slik delegasjon fører til en forenkling og effektivisering av konsesjonsbehandlingen for mindre vannkraftverk.